

1889!

HETI LAP.

A ZENTAI JÁRÁS ÉS KÖRNYÉKÉNEK KOZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 5 KR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SCHIVARZ SÁNDOR könyvkereskedése, hová egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések is küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési díj: Egész évre . . . 2 frt. Fél évre . . . 1 frt. Hirdetési díjak: Egész oldal 16 frt. Fél " . . . 8 frt 50. Negyed " . . . 4 frt 50. Bélyegdíj 30 kr. Többszörű hirdetésnél megfelelő engedmény. Nyilttér petít sora 10 kr.

Zenta, 1888. június 9-én.

„Nehéz pillanatokban, mint egyesek, úgy a nép is nem választja, hanem vezetőjének azt fogadja, ki e szerep elvállalására elég bátorsággal bír“, mondá halhatatlan tudósunk és költőnk báró Eötvös József.

Nálunk is ily nehéz pillanatok uralkodnak a helyzetet, terhes idóket élünk, nem tudjuk egeret vagy oroszlánt fog e nemzeni. —

Az elmúlt héten lefolyt választás arra mutat, hogy a két egymást öldöklő párt egyike feladta a küzdelmet, indifferens maradt a hitközségi képviselők választásánál, pedig társadalmunk irányítására, habár vallási ügyek rendezésére hivatvák a megválasztottak, még is befolyással működhetnek közre.

Értjük a visszavonást, nem is csodálkozunk rajta; de azt már még sem foghatjuk fel, hogy mi köze a politikai pártnak valláshoz, hogy miért választanak a hitközségi képviselő testületbe éppen csupa függetlenségi párti embereket és ezt már még kevésbé foghatjuk fel, hogy ezen politikai párt vezérei ott, hol a politikának semmi hasznát nem veszik, tekinteten kívül hagyják a városban lévő intelligens

osztály azon részét is, mely eddig a vég nélküli hercehurezáttól távortartá magát, de rendezettebb viszonyok közepette szívesen és bizonyára hathatósan járulnának hozzá jobb állapotok megteremtéséhez. Az ily eljárást, ha másnak nem is, de legalább is ésszerűtlennek tartjuk és e párt vezérei tévednek ha ezen eljárásukban a közjó előmozdítását remélik. Egyoldalúság soha sem vezetett magasabb eszmék eléréséhez. Aki nálunk jobb és szebb jövőre törekszik, annak be kell látni, hogy a mi erőnek lehetetlen, azt észszel könnyen érhetjük el, és pedig erővel párosulva nagy tettekre képesít. —

Az évek óta tartó egyenetlenség szülte anyagi és szellemi károkat csakis ésszel vezérelt erő képes pótolni, de az is csak akkor, ha a kellő pillanatot felfogjuk és bátor kezekkel ragadják meg az alkalmat az erre vezető ut egyenetlésére.

Halhatatlan tudósunk, báró Eötvös mondását szívleljék meg mindazok, kik szülővárosunk iránt a legesekélyebb jóindulattal viseltetnek. Meg van most az alkalom, hogy azon hivatottak, kik e város javára szerepelni úgy szólva. kötelesek, előállhatnak, békét egyetértést terjeszthetnek. Mert, ha az eddig viaskodó pártok egyike

a küzdtéről visszavonul is, ha a szélesend ideiglen be is fog állani, ez csak azért lesz, hogy nemsokára annál dühöngőbb erővel törjön elő.

Egy másodrangú vidéki város csak akkor haladhat előre, ha ész erővel, azaz, az értelmiség a néppel egytől-egyig előmozdítására törekszik.

A beállott szélesendet tehát azok, kik eddig a vitéről távol maradtak arra használják fel, hogy oly utat egyengessenek, melyen az ellentétek eloszlanak és az összes intelligens lakója e városnak egy szível-lelélekkel városunk valódi javán dolgozzék. Ki e pillanatot illetően használja fel, ki e szerep elvállalására elég bátorsággal bír, az lesz valódi bölcs vezetője népünknek.

Helyi és vidéki hírek.

— Folyó hó 2-án reggeli 6 órakor városunk egyik jelesebb tisztviselője és polgára vándorolt közülünk oda, honnan nincs többé visszatérés. Dudás Endre, ki már majdnem egy év óta súlyos betegségben szenvedett jobblétre szenderült. Mult vasárnap, f. hó 3-án általános részvét mellett temették el. A boldogult 1820. febr. 29-én Szegeden született és nyilvános működését

TÁRCZA.

A gyászfátyolos hölgy.

Valahányszor csak telegrammot kapok, mindig egy kis ijedség fog el. Önkénytelenül is arra gondolok, hogy valami gyászhirot hoz a drót, mert a jó hír sohasem szokott olyan gyorsan jönni, mint rossz, az meg fér egy szerény 5. kros bélyeggel lezárt levélben is.

Ép ily kellemetlen érzéssel szoktam menni a táviró hivatalba is, mert én még sohasem bízam jó hírt a táviró drótra, mindég csak a rossz, s azt hiszem, hogy más ember is így van ezzel.

Legalább eddig ezt hittem, a míg a szép gyászfátyolos özvegyet meg nem ismertem.

Érdekes kis história ez, tanulhatnak belőle a könnyen hívők.

A mult évben történt, hogy egyik barátomnak összes butorait lefoglalták a fővárosban, míg ő vidéken járt.

Nem tudván okosabbat csinálni, a kellemes hírt meg telegrafáltam neki, a minék ő kétségkívül igen megörülhetett.

A mint a táviró hivatal kegyetlen keménységű plajbászával veszőlve gondolataim össze pré-

selésével foglalkoztam, egyszerre zokogás hangja üti meg fületem. Feltekintek s a kettős író asztal tulsó oldalán egy szép fiatal nőt látok zokogni. Gyönyörű szép volt, amint bánatos fejét fehér kis kacsóira hajtotta. Fekete gyász ruhába volt öltözve s fejről hosszú gyász fátyol lengt alá; fehér arczának érdekességét csak növelte a fekete ruha.

Amint észre vette, hogy tekintetem felé irányult, arczát szemérem pir borította el, de könnyeit, melyek oly széppé varázsolták őt, nem tudta elfojtani.

Nem tudom a szépség, vagy a könyvek hatottak e rám, de önkénytelenül oda léptem hozzá s megszolitottam.

— Az istenért mi baja van, szóljon talán segíthetek.

Rám vetette sötét nagy szeméit s a kezdődő bizalom sugárzott azokból felém.

— Idegen vagyok ugyan, de ne vegye tola-kodásnak megszolitásomat; fájdalma annyira meghatott, hogy nem állhattam meg, hogy meg ne szólítsam.

— Köszönöm, — ez egyetlen szó röppent el ajkairól.

Megszólalása felbátorított, s én tovább kérdézősködtem. Leültünk egy padra s ő kérdéseimre mindig hosszabb és hosszabb feleleteket adott.

— Borzasztó csapás ért tegnap sóhajtá. — Férjem kit annyira szerettem meghalt, egyedül állok e világban minden támasz nélkül; szüleim vidéken laknak s itt a fővárosban se rokonom, se ismerősöm, csak két hete érkezünk a fővárosba s férjemet egy szivgöres hirtelen megölte.

És most mit fog csinálni Nagysád ily kétségbe ejtő helyzetbe?

— Anyámhoz utazom, de . . .

— Talán a sir nem bocsátja el?

— Az bocsátana, de nem mehetek el.

— Miért?

— Nem mondhatom meg, anyámnak akartam épen táviratozni.

— Megfogalmazta már?

— Még nem!

— Talán segíthetek?

— Köszönöm, magam valóban nem volnék reá képes.

— Diktálja, irom.

— Kedves anyám segíts, kétségbe vagyok esve. . .

— Csak folytassa. . .

— Sándor semmit sem hagyott hátra, nincs mit ennem, szeretnék hozzád utazni, küldj rögtön uti költséget, vagy ha ezt nem teheted, legalább néhány forintot küldj, hogy éhen ne haljak. . .

Hévvél dobtam el az iront, s megragadtam a kis kacsókat.

a szülővárosában és Pécsen végzett tanulmányai után Torontál vármegyében Pusztakereszturon kezdte meg, a hol mint jegyző 1842—1847-ig szerepelt. 1847-ben Zentára tanítónak választották meg, de a csakhamar beállott 1848-as mozgalmak őt is magukkal ragadták. Mint a város megvédelmezésére Szegedről katonai erőt szerzendő küldöttség tagja, városunknak időközben történt felmentése után, egyik Szegeden alakult honvédszázalójba lépett, hol hadnagyi ranggal mint parancsnoksági adjutáns szolgált a haza ügyét. Részt vett a bácskai hadjáratokban s a szőregi győzelmes csata után kolerába esvén, ennek köszönhető, hogy a szabadságharc leveretése után aránylag kevesebb zaklatásnak volt kitéve. Az elnyomatás napjaiban gazdálkodással foglalkozott s ebben az időben írta meglehetősen éles támadásait a vojvodina ellen, melynek jog- és alkotmányellenességét vitatta a pesti lapokban. A zentai mézár- lást is ő szellőztette a lapokban, mely ügyben utóbb törvényes vizsgálat is tartatott. Az alkotmányosság beálltával 1861-ben Zenta város rengörkapitányává választották, de csakhamar ismét gazdálkodni kezdett, a 70-es években kataszteri jegyző, attól fogva egész haláláig mint városi adótiszt működött. Ezen idő alatt olykor irodalmi munkásságot is fejtett ki; a hidkő-alap letétele alkalmából ő bizatott meg Zenta város történetének megírásával, a mit teljesített is. Irt azonkívül számos hírlapi cikket kívül egy önálló dolgozatot a tiszai koronai kerület multjáról. A tiszánineni koronai kerület rövid multja jogviszonya és a korona mint földesurávali dézmapere (Szeged; 1868.) cím alatt, mely dolgozat nevét hazai jogtörténetünk sorába ígatta. Családja a következő gyászlapot adta ki: Mély fájdalomtól sújtva jelentjük, kedves férjem, jó atyánk, nagyatyánk, illetve bátyámnak Dudás Endre Zenta városi adótiszt-, volt rendőr-kapitány- és 1848—49-iki honvéd hadnagynak élete 68-ik, boldog házassága 42-ik évében hosszús szenvedés után f. hó 2-án reggeli 6 órakor történt elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 3-án d. u. 4 órakor fognak a rom. kath. sírkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szt.-mise áldozat f. hó 4-én reggeli 7 órakor fog az Urnak bemutatni. Zentán, 1888. évi június hó 2-án. Dudás, szül. Lőrinczy Aloiza neje. Mari, férj. Preszly

— Az Istenért egy gyöngéd teremtés mint kegyed oly nagy nyomornak kitéve, mért nem mondotta mindjárt, hogy felajánlottam volna segítségemet.

— De uram...

Ne érezze magát sértve, ajánlatom mögött nem sejtek titkos célzatokat. Hiszen kegyeden segíteni emberi kötelesség.

— Ön becsületes ember, — szólott meghatott hangon, s kezét kezembe téve.

Amint a kacsók puha bőre kérges tenyeremhez simult, — a Polyp karja ellenálhatatlanul átölelt: — elvoltam veszve. Addig rimádkodtam, míg elfogadott tőlem egy jó ebédet, sőt az uti költséget is sikerült nagynehezen nyakára tolnom s mindezekért — megcsókoltam azt a fehér kis kezét.

Körülbelül félév múlva az én jó barátomnak ismét lefoglaltam butorait, s énnelem ismét a táviró hivatalba kellett mennem.

Egyszerre ismerős hangot hallok hátam mögött.

... férjem tegnap halt meg, anyámhoz szeretnék utazni...

Én egy rövid táviratot menesztettem a legközelebbi sarkon álló rendőrhöz, és a szép gyászos özvegy története — bezárult.

Porzsolt Kálmán.

Károlyné, Lajos, Ödön, István, Gyula, Andor gyermekei. Preszly Károly, veje. Wuits Mária, férj. Dudás Lajosné menyé. Rezsny Izabella, férj. Dudás Ödönné menyé. Dudás János, testvére. Preszly Ida, Aladár, Ernő, Mari, Olga, Loránt, Dudás Ivánka, György és Ruzsicza unokái. Béke lengjen porai felett!

— A zentai ifjuság június 2-iki táncmulatsága. Minden tekintetben sikerült táncmulatságot rendezett mult szombaton a zentai ifjuság. Nem túltömöttség, hanem válogatott társaság és fesztelen jókedv jellemezték a mulatságot: képviselve volt ott az egész környék mulatni iderándult ifju hölgyekkel, kik azon meggyőződésben távoztak Zentáról, miszerint ifjuságunk a közönség kedvéért mindent elkövetett, s hogy az árviz károsultakon segítsen, a felesleges kiadásokat meg takarította.

Itt egy szőke angyal fehér ruhában képviselte az ártatlanságot, amott a tüzes bogár szemekkel vágyik az élvezetek után a barna szépség; ez a sugártermet elragadón s bájolólag esábit, hogy alig veszed észre a felt idomokat a másik oldalon. Itt egy ifju lány élvezi szűzi ártatlansággal a tánc örömeit; amott egy ifju asszony cseveg férje mellett, vissza gondol a közel multra, mikor ő is így mulatott azzal, kivel most a mézeshegyet élvezi. Különbözn álljon itt a jelenvolt szépek névsora: Aká- czi Jánosné, Blázsoviés Mihályné, Borom- issza Jánosné, Braun Sománé, Dr. Cziráky Gáborné (Topolya), id. Goldstein Dávidné, Kozics Istvánné, Lövey Károlyné, Matko- vics Józsefné, Matkovics Lajosné, Ösz Szabó Sándorné, Rácz Istvánné (adótiszt) Rácz Istvánné (végr.) Relák Andorné, Rezsny Aurélné, Dr. Révay N. Jánosné, Vibirál Dénesné urnők. Arvay Matild, Biliczky N. Braun Janka (Csantavérről), Burány Rozi- ka, Gajcsinoviés Darinka és Olga (Ada), Ifkovics Mariska, Kálmán Juliska, Kozics Mariska, Kun N., Major Olga (Szanádról), Metzinger Erzsike (Szanádról), Mészáros Sarolta (O-Kanizsáról), Rieger Iduska, Rosenthal Klementina (Temesvárról), Szalay Irénke, Waldmüller Ilonka és Zsarkó Laura stb. stb. urhölgyek. Az első négyest 50 pár táncolta. Anyagi tekintetben is sikerültnek mondható, a menyiben 80 frt jutott az árvizkárosultaknak, mely összeg a bácskai jó- szív bizottságának küldött fel. Felülfizet- tek a hozzájuk beküldött kimutatás szerint: Czirfusz Ferencz 1 frt, Dr. Révay N. János 1 frt, Puskás János 40 kr., Riger Ignác 50 kr. Stark Sándor 50 kr. Grünwald Ig- nác 20 kr., Lengyel Katalin 40 kr., Wéber Károly 1 frt, Frankl Henrik 1 frt, 20 kr., Strilich Gyula 2 frt, Gombos Lőrincz 40 kr., Silbermann József 1 frt, N. N. 1 frt, Lantos István 1 frt, és Szalmásy Gyuláné 2 frt, Schambach Emil 3 frt, Jankovits József 2 frt, Deutsch Lajos 2 frt Kovács Béla 2 frt, Batta János 1 frt, Hirschen- hauser Manó 2 frt, Farchi Sámuel 1 frt, Boromissza János 1 frt, Schvarecz Sándor 2 frt, Blasovics Mihály 40 kr., Matkovics Lajos 3 frt, Búrany Pál 50 kr., Kálmár Antal 1 frt, Komáromy Béla 1 frt, Soltész József 50 kr., Zsarkó József 50 kr., Rezsny Aurél 1 frt, Matkovits József 1 frt, Braun Soma 1 frt, Appel Ede 1 frt, Szekfü György 5 frt, Szabó Sándor 50 kr., Wuits Sándor 1 frt, Gubritzki János 1 frt, Rácz István vgrt. 50 kr., Scheinberger Dagobert 1 frt 20 kr. és Dr. Sztrilich Antal 1 frt 09 kr. Összesen 49 frt 79 kr.

— A „Zentai Gazdakör“ f. hó 3-án, vasárnap ismételte mult évi látogatását Adán, az ottani Gazdakör szíves meghívá- sa folytán a m. kir. földmives iskolában. A kirándulásban gazdáink közül 65-en vet- tek részt s a fogadtatás, melyben része- sülték méltó dícséretére szolgál úgy az adai

gazdaköri elnökségnek, mint a m. kir. föld- mives iskola tek. Igazgatóságának. A látogatókat igen kellemesen lepte meg mind- járt megérkezésök alkalmával az eléjük ba- rátságosan integető nemzetiszínű zászlók lobogása s a földmives iskola előtt felállit- tott czigánybanda víg zenéje. A megérke- zetteket a „Hunyady induló“ villanyozó zenéje mellett kísérték be az átellenes park- ba, hol az érkezőket tek. Kuklics János gazdaköri elnök ur mintegy ötven köri tag élén meleg beszéddel fogadta és szívesen üdvözölte. Erre tek. Tóth Lajos ur a zen- tai Gazdakör alelnöke válaszolt, kiemelve különösen azon körülményt, hogy a „Zen- tai Gazdakör“ midőn ezen kirándulásra el- határozta magát, főcélja volt a tanulás, hogy mindazt a jót és hasznosat, mit itt a földmives iskolában látand s tanuland azt saját hasznára fordíthassa, értékesít- hesse. A földmives iskola részéről tek. Szob- nya Bertalan igazgató ur fogadta a lá- togatókat, felhiva azok figyelmét, hogy min- dent jól szemügyre véve, esetleges észrevé- teleiket vele közöljék; s ezután elvezette őket a földmives iskola, nemkülönbözn a gazdasági telep megtekintésére, hol úgy ő, mint tek. Szabó István tanár ur az egyes gazdasági tapasztalatokról a legkimerítőbb felvilágosítással szolgáltak. A gazdasági is- kolában való két órai időzés után a ven- dégek a nagyvendéglő dísztermében 100 terítékű banketten fogadtattak, hol tek. Kuklics János ur az „Adai Gazdakör“ ne- vében remek beszéddel újra üdvözölvén a vendégeket, abbéli óhajának adott kifeje- zést, vajha minél többször nyújthatnék al- kalom a két testvér egyesületnek, ily ta- tapasztalatokat gyűjtő barátságos találko- zásra s felkéri egyuttal a Zentai Gazda- kört, hogy ha többször nem is, de éven- ként legalább egyszer ezen barátságos lá- togatását ismételni el ne mulasztja. A ke- délyes együtt mulatásnak csak az este ve- tett végét. S midőn isten hozzádot mond- tunk kedves adai barátainknak, legyenek meggyőződve, hogy ez szolt csak a viszont látásig! A szíves fogadtatásért pedig úgy az „Adai Gazdakör“ mint a m. kir. föld- mives iskola tekint. igazgatósága fogadja ez uton is a „Zentai Gazdakör“ legszívélyesebb köszönetnyilvánítását. — z.

— Csütörtökön f. hó 7-én a helybeli római kath. egyházközségi kilépett képvi- selők helyébe újak választottak meg. Ne- hány iparost kivéve a megválasztottak mind a földmives osztályhoz tartoznak.

* Junialis. Az ó-kanizsai ipartestület irodá- jának bebutorozása- és a szegénysorsú iparos tanulóknak rajszeszközzel való ellátása céljából a helybeli polgári dalkör közreműködése mellett Ó- Kanizsin, Nagy Lajos vendéglős kerthelyiségében 1888. évi júniushó 17-én zártkörű nyári táncmu- latságot tart.

— Az újvidéki légszeszgyár már megkez- dette a gazometer építését és őszre már a légszesz- világitás be lesz rendezve.

— A hivatalos órák czélszerű beosztása Uj- vidéken. Jun. 1-vel a városházán a nyári hónapok tartamára hétköznapi reggeli 7 órától déli 1-ig, vasár- s ünnepnapokon pedig 9—11 s d. u. 3—5 áll nyitva, míg a rendőrkapitányság, katonaiügyi osztály nyilvántartásánál s a rendérbejelentési hi- vatalnál a délutáni órákban sem szünetel a hiva- talos működés. Nálunk is czélszerű volna a hiva- talos órák ily beosztása, mert különösen a szál- lási lakók, kik korán érkeznek a városba, és alig várják, hogy ismét külső dolgaikhoz láthassanak előbb intézhetnék el ügyeiket, de azon kívül a hivatalnokok sem volnának kényyszerítve a délután- tikkasztó melegben a hivatalban föni.

— A test ápolása és tisztántartása az egészség egyik főkélléke. E célra legalkalmasabb a Brázay- féle valódi sóborszesz, melyet a fővárosban ily czélra majd minden házban használnak. E sóbor-

szesz a legjobb fejmosó szer, mert erősíti a fejdageket és eltávolítja a korpát. Száj- és fogtisztító szerül is nagyon használják, mert a fogakat kitűnően tisztítja, a foghúst erősíti és a szájbüzt megszünteti. Pörsenések és lábizzadás ellen pedig épen hatásos. E kitűnő háziszser minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban kapható.

Szajkonzerváló szerek hamisítása. Dr. Popp J. G. udvari fogorvos azt a tapasztalatot tette, hogy híres szájtisztító szereit, melyek minden gyógyszerárban kaphatók, de különösen Anatherin-szájvizét hamisítják, illetőleg más, sokszor káros szert is hasonló elnevezés alatt és hasonló külső kiállítással hoznak forgalomba. Ennek következtében figyelmezteti a közönséget, hogy csak dr. Popp-féle szereket kérjenek és fogadjanak el, ha csalatkozni nem akarnak.

Bécs közeli gyógyhelye. „Salzerbad-Kleinzell“, Hainfeld mellett Alsó-Ausztriában (Kis Carlsbad), mely a Hainfeldi vasútállomástól (St-Pölten-Leobersdorfi vonal) egy órányi távolságban van és gyönyörű fenyvesek közt fekszik, oly ásványvízforrásokkal bir, melyeknek hatása olyan mint a karlsbadi, marienbadi, franzensbadi, kisingeni, mergentheimi, homborgi stb. Uszó-, melegvíz- és kádfürdővel van ellátva és olesósága miatt is mindenkinek ajánlható. Bővebb felvilágosítással és prospektusokkal szívesen szolgál a fürdőkezelőség: Währing, Bécs mellett, Zimmermannsgasse 10.

Hirdetési rovatunkban közölt Fuchs H. váltóház előnyös ajánlatára t. olvasóink becses figyelmét felhívjuk.

A kisednevelési kiállítás tervezete.

A Mária Dorothea-egyesület Budapesten 1889-ben országos jellegű s a tanköteles kort el nem ért kisedek összes szükségleteire kiterjedő kisednevelési kiállítást rendez oly czélból, hogy a művelt nagy közönségnek és különösen az anyúknak az okszerű kisedápolás és kisednevelés eszközeit lehetőleg szemléltethetleg bemutassa s továbbá, hogy a kiállítással kapcsolatban az itt szerzett tapasztalatokat szakértők előadásai is nyomtatványok által megerősítse s minél tágabb körben elterjessze.

Maga a kiállítás öt csoportra oszlik:

I. Az egészséges kised ápolása. Ide tartoznak: A kised élelmezése, Liebig-féle süritett tej, gyermek lisztek, mesterséges gyermek-tápszerek, különféle szoptató-üvegek, pólyák, bölcsők, riasos úgyak, gyermek-székrek, tolokoecik, testegyenestők, járáshoz szoktató övek, szellőztetési és fürdő-kezelőlecek, a kisedek czélszerű fekvését s karonhordozását feltűntető rajzok és minták. Ugyanitt mutatandók be a tejhamisítások, mérges czukorkák stb.

II. Az egészséges kised értelmi nevelése. A hallás, látás s általában az érzékszervek fejlesztésére szolgáló eszközök. Gyermekjátékok, bábuk, hintalovak, összerakó játékok, karácsonyfára tehető ajándékok, képes könyvek. Fröbel-féle eszközök. Mintagyermektervek tervrajzai, foglalkoztató szerei. Kisedek kézimunkái.

III. A gyermek-betegségek. Az egyes gyermekbajokat, különösen fognövést, torokgyíkot, diphtherisz, himlőt, továbbá a hát- és légörvülést feltűntető rajzok, táblázatok és főszminták. Oltószerek. Fertőtelenítő szerek, kised-melegítő gépek. Testegyenestő eszközök. Gyermekkorházakra vonatkozó adatok. Gyermekhalandóságot mutató táblák.

IV. A társadalom működése a kisedekért. Kisedek javára állított közintézetek, bölcsődék, lelenczházak, gyermekmenhelyek, árvaházak stb. tervei és mintái, az egyes intézetek berendezése, butorzata, nevelés segédzerei. Gyermakparkok tervrajzai. A gyermekek érdekében történt humanisztikus törekvések történeti és statisztikai adatai. Egyesületi évkönyvek. A magyar irodalom kisedekre vonatkozó termékei.

V. A kisednevelés a multban, ide vonatkozó irodalmi művek, képek és játékszerek kiállítása. Ethnographiai gyűjtemények kisedek játékaikról, öltözeteiről a különféle nemzeteknél, különösen a vad és félművelt népeknél.

Az öt csoporton kívül esetleg különleges vagy időleges kiállítások is rendeztetnek, minők pl.:

- 1. Minta-gyermekszobák.
- 2. Kisedeket ábrázoló fényképek, olajfestmények s szobrok gyűjteménye.
- 3. Társas játékok gyakorlati bemutatása.
- 4. Egykoru, természetesen táplált egészséges

csecsemők bemutatása külön orvosi bizottság felügyelete alatt.

A kiállítással kapcsolatban hetenkint legalább kétszer orvosok és nevelők a kiállítás irodalmi bizottsága által megállapított sorrendben, de mindenkor a meghatározott helyen s időben népszerű előadásokat tartanak, melyeket ugyanaz a bizottság a Mari Dorothea-egyesület nevében s számlájára „Anyák könyvtára“ czim alatt egyenkint is megszerezhető füzetekben kiad. A felolvasások keretébe a kiállítás egyes csoportjainak kritikai ismertetésén kívül más a kisednevelés körébe vágó tárgyak is felvételnek, minők például a következők:

- 1. Az anyák életrendszabályai a gyermek születése előtt és a szoptatás ideje alatt
- 2. Tanulmányok és mérési eredmények a kisedek növegséről, testi gyarapodásáról s egyes testrészek arányairól.
- 3. A gyermekek czélszerű és esinos öltöztetése.
- 4. Az anyák házi gyógyszerzei s utmutatások az első segítségben.
- 5. Az anyák által való szoptatás előnyei.
- 6. Darwin, Preyer és mások feljegyzései a kisedek szellemi fejlődésének fokozatairól.
- 7. Gyermekhumor.
- 8. A kisedek erkölcsi világa s annak fejlesztése.
- 9. Magyarország népesedési viszonyai, kapcsolatban a gyermekhalandósággal, összehasonlítva más országokkal.
- 10. A magyar kisednevelési szakirodalom biralatos ismertetése.
- 11. Bánásmód a siket-néma, vak stb. kisedekkel.

Az Országos Kisednevelési Kiállítás rendezésének szervezete.

- 1. Az országos kisednevelési kiállítás rendezése kiállítási rendező-bizottság alakul, mely áll: a) egy védnökéből és egy védnökből; b) egy elnök, 2 nő-elnök, 3 férfi- és 3 nő-elnökből; c) három titkárból, egy férfi jegyző és két nő-jegyzőből, egy iroda-igazgatóból.

2. A kiállítási bizottság czime és pecsétje: „Az országos kisednevelési kiállítás 1889“.

3. E rendező-bizottság feladata a kiállítás összes ügyeinek vezetése, az idevonatkozó intézkedések megállapítása és végrehajtása; nevezetesen: a kiállítási általános program, az időleges kiállítások programjának, a költségelőirányzatnak megállapítása, szerződések jogérvényes megkötése, sorsolás rendezése s általában minden a kiállítás ügyében való intézkedésnek előkészítése, megvalósítása és végrehajtása.

4. E czélből a rendező-bizottság:

- a) orvosi,
- b) kisednevelési,
- c) ipari,
- d) irodalmi,
- e) gazdasági bizottságokat alakít, mely legutóbbi az említett bizottságok elnökeiből, titkáraiból, a pénztárnokból s minden bizottság egy-egy választott tagjából áll. Az első négy bizottság tagjait a rendező-bizottság nevezi ki; a kinevezett tagok bizottságokint megalakulnak s tetszés szerint kiegészíthetik magukat.

5. Minden bizottság megállapítja működési programját és szabályzatát, mely valamint a bizottságnak minden javaslata és határozata, csakis az általános rendező-bizottság jóváhagyása után lép életbe.

6. A rendező-bizottság ha vonkint egy, a szükséghez képest azonban több ülést is tart. Minden ülésen az összes albizottságok és az iroda működéséről s a beérkezett javaslatok, ugy indítványok lehetőleg az illető szakbizottság véleményének előzetes meghallgatása mellett előterjesztendők. A határozatok általános szótöbbséggel hozatnak; szavazatok egyenlősége esetén az ülést vezető elnök szava dönt.

7. Az ülésekről rendes jegyzőkönyvek vezetendők, melyek az elnök s két, e czélra felkért bizottsági tag által hitelesítendők.

8. A rendező-bizottság által hozott határozatok végrehajtására s általában a kiállítási ügyek központi vezetésével kapcsolatban összes levelezések nyilvántartási munkálatok, irodai és rendezési teendők véghezvitelére kiállítási iroda szervezetetik, mely az elnökség közvetlen felügyelete alapján rendező-bizottság által megválasztott iroda-igazgató vezetése alatt áll s mely működéséért a rendező-bizottságnak felelős.

9. A pénzügyi kezelést a rendezőbizottság állapítja meg s ellenőrzi.

10. A rendező-bizottság működéséért egyetemleges felelősséget vállal.

A nyilvános vizsgálatok sorrendje a zentai községi gymnasiumban az 1887—8. tanév végén.

Junius 19. d. e. mind a négy osztályban rom. kath. hittan.

Junius 20. d. e. IV. oszt. magyar-, német-, latin nyelv.

d. u. francia nyelv.

Junius 21. d. e. III. oszt. történelem, földrajz, számtan, rajz. geometria.

d. u. mind a négy osztályban gör. kel. hittan.

Junius 22. d. e. II. oszt. latin-, magyar nyelv.

d. u. mind a négy osztályban mész. vall. hittan.

Junius 23. d. e. I. osztály latin-, magyar nyelv.

Junius 25. d. e. IV. oszt. történelem, természetrajz, matematika, rajzoló geometria.

Junius 26. d. e. II. oszt. latin-, magyar-, német nyelv.

Junius 27. d. e. II. oszt. földrajz, számtan, rajzoló geometria.

Junius 28. d. e. I. oszt. földrajz, számtan, rajzoló geometria.

d. u. 6 órákor vizsgálat a testgyakorlásból.

Junius 29. d. e. 8 órákor „Te Deum“ d. u. 5 órákor évszáró ünnepély.

Junius 30. d. e. 8 órákor bizonyítvány osztás.

A „Zentai Hitelszövetkezet“ 1888. évi május havi kimutatása.

Törzsbetét:

I. csoport 1888. április végén volt	25337.50
1888. májusban befolyt	460.25
összesen	25797.75
1888. májusban visszafizettetett	444.—
összesen	25353.75
II. csoport 1888. április végén volt	18426.25
1888. májusban befolyt	785.25
összesen	19211.50
1888. májusban visszafizettetett	310.—
összesen	18901.50
III. csoport 1888. április végén volt	2174.75
1888. májusban befolyt	79.—
összesen	2253.75
1888. májusban visszafizettetett	—
összesen	2253.75

A három csoport összesen 1888. máj. 31. 46508.—

Takarékbetét:

1888. április végén volt	9871.83
1888. májusban elhelyeztetett	2162.76
összesen	12034.59
1888. májusban kivétetett	2229.21
Takarékbetét állag 1888. május 31-én	9805.38

Váltó:

1888. április végén tárcában volt	40243.20
1888. májusban leszámítottatott	8062.81
összesen	48306.01
1888. májusban fedezve lett	7807.50
Váltó-tárca 1888. május 31-én	40498.51

Kötvény és jelzalog kötvény:

1888. április végén volt	11044.80
1888. májusban kiadatott	2682.—
összesen	13726.80
1888. májusban visszafizettetett	2050.—
Kötvény és jelz. kötv. állag 1888. máj. 31. 11676.80	

Érték és zálog:

1888. április végén volt	10598.52
1888. májusban zálogra kiadatott	177.—
összesen	10775.52
1888. májusban kiváltatott	327.25
Érték és zálog állag 1888. máj. 31-én.	10448.27

Pénztár:

1888. április végén készpénz volt	84.40
1888. májusban bevétellett	14914.20
összesen	14998.60
1888. májusban kiadatott	14863.91
Pénztári forgalom 1888. május hóban	29862.51
Zentán, 1888. május 31-én.	

Kozics Aladár, könyvelő. Scheinberger Dagobert, igazgató Benes András, pénztáros.

Gabona piacz.

A lefolyt héten az egyes gabnaneműek a következő árakon keltek; Buza 6 frt 80—85. — Árpá 4 ft 70. — Kukoricza 6—6 frt, 10 Zab 4-60 —70 Uj buza augusztus —szeptemberre 6—6-20 előre fizetve.

A személyszállító hajók menet rendje.

Szegedről Zimonyig minden vasárnap, kedd, és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Tételig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken reggel 5 órakor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnap, kedd, és csütörtökön reggel 1/2 8 órakor.

Zentáról Tételig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken reggel 1/2 8 órakor.

Zentáról Szegedig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken, reggel 1/2 9 órakor.

Az ügynökség.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY				
	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 15*
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 06*	5 —
Szabadkáról indulás lefelé	8 59	1 46	6 18*	6 15
Csantavér érkezés	—	1 46	—	6 42*
SZABADKA—BAJAI SZÁRNYVONAL.				
	expr.	gyors.	vegy.	szem.
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 01	10 26*
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
" indulás	6 10	9 53	2 25	11 22
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50*
SZABADKA—ESZÉK—VILLÁNYI IRÁNY.				
	egy.	szem.	vegy.	vegy.
Szabadka indulás	5 25*	2 40	6 40*	—
Zombor érkezés	8 05	37	9 27*	—
Eszék " "	12 33	6 18	4 21*	—
Villány " "	3 47	—	6 25	—
	szem.	vegy.	vegy.	vegy.
Villány indulás	—	1 08	9 20*	—
Eszék indulás	8 26	3 30	11 20*	—
Zombor " "	11 19	8 10*	6 53*	—
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 19	—

HORGOS—SZABADKAI és HORGOS—SZEGEDI.

	szem. v.	szem. v.	vegy. v
Horgosról indul	8 40	12 25	9 36*
Szabadkára érkezik	9 34	1 20	16 36*
Horgosról indul	3 34	7 27*	6 35
Szeged érkezés	4 13	8 06*	7 19

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Schvarcz Sándor.

MINDENKI
1200 frt évi jövedelmet biztosíthat magának törvényesen megengedett díjsorsjegyek részletfizetésre való eladásával. Tudakozódások **FUCHS H.** váltóházához **Budapest Dorottya utca 9. sz. alá intézendők.** Szerb levelezés és nyomtatványok is.

5421. szám./1888.

Árverési hirdelmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi XL. t. cz. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi eskir. törvényszék 69887/888. számú végzése által az osztrák magyar állam vaspálya társaság javára Horti János zentai lakos ellen 153 frt 38 kr. és 156 31 kr. tőke, ennek 1888. év márczius február hó 29. 20. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 87 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 383 frtra becsült 43 süveg cukor, öt drb. állvány, négy drb. pult egy wertheim szekrény egy íróasztal, hat drb. öntött vaskályhából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 5421/1888. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Horti János posta utcai üzlethelyiségében leendő eszközzésére 1888-ik év június hó 13-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zentán, 1888-ik évi hó 3-ik napján.

Búd Bertalan,
joggyakornok.

Uj iparág.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben öv. **Waldnere régi postautczai házában** kosár- és székfonó műhelyt nyitottam. — A mellett, hogy raktáron tartok mindenféle a legolcsóbbtól kezdve a legdisebb fonásu kar- és másnemű kosarakat, évfállalom rendelésre **ruha-, kar-, virágállvány- és gyermekkosarak** valamint **koszlikok** elkészítését, továbbá mindenféle e szakmába vágó tárgyak kijavítását valamint **nádszékek újra befonását.** Tőrekvésem oda fog irányulni, hogy jutányos ár és pontos kiszolgáltatás által a n. é. közönség b. bizalmát kiérdemljem és így Zentán egy új iparág meghonosodjék.

Zenta, 1888. június hó.

Tisztelettel

Nagy István,

Uj iparág.

Uj iparág.

SCHVARCZ SÁNDOR

könyv-, papir- és rajzszer kereskedő
könyvnyomda- és könyvkötésszertulajdonos
ajánlja dusan berendezett

könyvnyomdájá- s könyvkötészetét

mindennemű munkák gyors elkészítésére
legolcsóbb áron pontos és csinos kivitelben

Könyv- és papirkereskedésében raktáron vannak
a magyar irodalom legújabb termékei,
igen diszes imakönyvek,
saját intézetében készült ügyvédi-, községi-
és kereskedelmi nyomtatványok,
üzleti fő- és mellékkönyvek.

Könyvnyomdájában egy jó házból
való tanult fiu — előnyös feltételek
mellett — tanonczul felvétetik.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy saját házámban **diszes kerthelyiséggel** egybekötött az „arany bárányhoz” czimzett minden kényelemmel ellátott vendég-lőmben

ugy délelőtti, mint délutáni

különféle oszonnák

naponta friss csapolásu világos kőbányai sör (ünnepeken barna sör is) továbbá finom magyarádi fehér, villányi siller és vörös borok kaphatók,

Szerződtetem továbbá a zentai első zenekart, minél fogva minden vásár- és ünnepeken d. u. 6 órától 1/8-ig és 1/9 órától a mig vendégek vannak a n. é. közönség kitűnő zene-élvezetben részesül. Szerződéseim értelmében nevezett zenekar t. vendégeim kívánatára köznapokon is bármikor készletben leend.

Midőn még ígérem, hogy a n. é. közönség becses pártfogását pontos kiszolgáltatás által törekedni fogok kiérdemelni, maradok

Zentán 1888. június hóban

alázattal

Farkas Orbán, vendéglős.

Legjobb és legolcsóbb ásványviz a

Regedei (Radkersburgi) savanyuviz (Stefánia-Forrás.)

Borral, vagy gyümölcs-szörppel keverve páratlan üdítő ital.

A légső-, vagy a gyomor hurutos bántalmainál legjobb eredménnyel használtatik.

Főraktár Zentán

SINGER M. FIAI

fűszerkereskedésében.